

контролю за рухом експортних продукції і товарів і виконання умов контрактів доцільно до рахунків 2611, 2612, 2871 і 2872 відкривати додаткові аналітичні субрахунки по географічним сегментам, конкретному виду продукції, товару і конкретній країні реалізації. Це дозволить здійснити ефективний контроль за рухом продукції та товарів по закріпленим сегментам і аналізувати фінансовий результат та рентабельність продажу по конкретному виду продукції, товару і конкретній країні реалізації.

По аналогії аналітичний облік по рахунку 362 "Розрахунки з іноземними покупцями і замовниками" необхідно вести таким же чином, як і по рахункам 261 і 287, тобто по географічним збутовим сегментам в розрізі країн (країн СНД, Європи, Америки, Африки, Азії та інші), покупців, контрактів та товарів.

Вважаємо, що організація аналітичного обліку по рахунку 362 за географічними сегментами збуту дозволить вирішити такі завдання:

- надання інформації зовнішнім і внутрішнім користувачам про стан розрахунків з іноземними покупцями;
- надання інформації для розрахунків основних показників прибутків або збитків по кожному товару, контракту, контрагенту і країні в цілому.

Таким чином запропоновано вдосконалення методики аналітичного обліку експортних операцій з розробкою субрахунків до бухгалтерського обліку експортних операцій, яка передбачає поєднання хронологічного та систематичного обліку записів з метою більш якісного інформаційного відображення експортних операцій у фінансовій звітності.

Література

1. П(С)БО № 21 "Вплив змін валютних курсів", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10 серпня 2000 р. № 193 зі змінами і доповненнями.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом від 30 листопада 1999р. №291.

УДК 336.7 - 330.4

Корнилюк Р.В.,

д.е.н.,

фінансовий аналітик YouControl,

СКОРИНГОВІ ПРОДУКТИ АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ YOUCONTROL ДЛЯ АНАЛІЗУ КОНТРАГЕНТІВ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Трансформація та удосконалення системи бухгалтерського аналізу та контролю в сучасних умовах невизначеності, що супроводжуються стрімким ростом обсягу інформації, не можливий без ефективної автоматизації збору, систематизації та аналізу даних з відкритих джерел, у тому числі з офіційних

державних реєстрів. Онлайн-сервіс YouControl, який був створений у 2013 р. дозволяє отримувати та аналізувати дані більше ніж зі 100 українських та іноземних офіційних джерел даних.

Поширення знань про відкриті дані, ризикоорієнтований підхід до аналізу контрагентів, комплаєнс та бізнес-розвідку в умовах діджиталізації повністю відповідає місії нашої компанії – сприяти розширенню міжнародної співпраці шляхом формування прозорого бізнес-середовища. Дана місія є основою бізнес-моделі компанії: оплата користувачів допомагає розвивати аналітичні інструменти та дає можливість безкоштовно користуватися системою журналістам, громадським активістам, студентам та науковцям [1].

Аналітична онлайн-система YouControl формує повне досьє на кожну компанію України на основі відкритих даних, відстежує зміни в держреєстрах та візуалізує зв'язки між афілійованими особами. Серед важливих елементів модулів нашої онлайн системи з перевірки ризиків контрагентів, які можуть бути корисними для аналізу у бухгалтерській сфері, слід відзначити наступні:

- Картка контрагента складається з 15-ти спеціалізованих вкладок, в яких міститься інформація у вигляді досьє: реєстраційні відомості, статус платника податку, податковий борг, ліцензії та дозволи, судові рішення, тощо.

- Експрес-аналіз контрагента — результат аналізу контрагента за більш ніж 500 ризик-факторами. Система самостійно аналізує основні дані про компанію та присвоює відповідне маркування, що залежить від рівня рекомендованої уваги до комплаєнс-ризиків (червоний, жовтий, зелений).

- Моніторинг – це автоматичний робот, який відстежує зміни в держреєстрах про кожного доданого в моніторинг контрагента. Ці зміни приходять на е-мейл користувача.

- Ринки: інструмент дозволяє складати вибірки контрагентів на основі різних даних з відкритих реєстрів за багатьма критеріями.

- Пошук зв'язків дозволяє знаходити зв'язки між двома контрагентами за різними типами зв'язків (засновники та бенефіціари, директор або підписант, правонаступники, філії, ПІБ, адреса, телефон), також автоматично здійснити пошук афіліатів обраної юрособи.

- Групи: інструмент, що дозволяє ділитись списками контрагентів для утворення спільного інформаційного простору команди.

- Список реєстрів – довідник аналітика, в якому зібрані прямі посилання на 169 українських та 250 світових реєстрів, а також зазначено, які дані містяться в цих реєстрах.

- YouControl People – перший цифровий інструмент для перевірки та управління ризиками співпраці з фізичними особами, містить широкий набір відкритої інформації про фізичних осіб.

Підприємства України за допомогою скорингових інформаційних продуктів системи YouControl мають змогу більш ефективно долати, а головне не допускати, такі хронічні проблеми вітчизняного бізнесу як ріст токсичних активів, штрафи через співпрацю зі схемними клієнтами для СПФМ, ріст дебіторської заборгованості, зрив контрактів, низька благонадійність клієнтів у

корпоративному секторі. Тендерні замовники отримують можливість швидко і точно виявляти ненадійних виконавців з низькою фінансовою стійкістю, а внутрішні та іноземні інвестори – отримують комплексну інформацію про фінансовий стан і ринкову потужність українські компанії. Скорингові продукти аналітичної системи YouControl такі як ExpressAnalysisScore, FinScore, MarketScore, CreditLimit створюють додаткову цінність для користувачів шляхом автоматизації відповідно процесів фінансового моніторингу, експрес-аналізу фінансової стійкості, боргового навантаження та ринкової потужності фірм.

Розглянемо детальніше кожен із наявних скорингових продуктів.

1. **FinScore** – це інтегральний індекс фінансової стійкості підприємства скоринговий індекс фінансової стійкості компанії, розрахований аналітичним відділом YouControl, що базується на 20 фінансових індикаторах, які комплексно показують стан ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності компанії. Завдяки поєднанню сучасних методів machine learning, neural networks, логістичного регресійного моделювання та фінансового аналізу індекс FinScore з року в рік підтверджує високу сигнальну здатність із прогнозування ймовірності банкрутства компаній - компанії, у яких були гірші значення даних показників, банкрутували значно частіше, ніж їхні конкуренти протягом 2011-2020 рр. Значення індексу FinScore може варіюватись у діапазоні від 1 (D - мінімальна фінансова стійкість) до 4 (A - максимальна фінансова стійкість) залежно від значень фінансових індикаторів компанії. Модуль FinScore став першим в Україні інтегральним аналітичним скоринговим продуктом для оцінки фінансового стану кожної компанії з погляду імовірності банкрутства на основі відкритих фінансових даних [2]. Попередні схожі продукти були нестандартизованими точковими рішеннями, не завжди тестувалися на основі аналізу історії банкрутств компаній, вимагали додаткового залучення фахової експертизи або ж мали фрагментарний характер.

2. **Market Score** - це інтегральний індекс ринкової потужності підприємства від YouControl, що ґрунтується на 10 індикаторах, які комплексно відображають ринкову частку компанії, її місце в галузі та динаміку росту у порівнянні з конкурентами. Індекс свідчить про ринкову потужність компанії відносно інших у галузі. Мета створення індексу – швидко і всебічно відобразити величину досліджуваної фірми у процесі оцінки контрагентів, а також показати її динаміку за тривалий період.

3. **ExpressAnalysis Score** — аналітичний скоринговий показник, сформований на основі розрахованих значень факторів експрес-аналізу від YouControl. Індекс ExpressAnalysis підсумовує отримані результати експрес-аналізу компанії і миттєво вказує на рекомендований рівень уваги, яку варто приділити користувачу для подальшого дослідження компанії, застосовуючи інструментарій системи YouControl, а також дані з інших джерел інформації. У результаті автоматизованого аналізу сотень факторів благонадійності, кожне підприємство отримує власну категорію індексу експрес. Варто зазначити, що

ExpressAnalysis Score базується виключно на факторах експрес-аналізу контрагента без залучення фінансових індикаторів, що використовуються для розрахунку FinScore чи MarketScore. Отже, найбільш повне розуміння сутності компанії-контрагента з погляду фінансової безпеки можна скласти шляхом порівняння і зіставлення трьох незалежних скорингових продуктів:

- ExpressAnalysis (індекс комплаєнс-факторів експрес-аналізу)
- FinScore (скоринговий індекс фінансової стійкості компанії)
- MarketScore (скоринговий індекс ринкової потужності компанії).

4. **Credit Limt** або модуль “Кредитоспроможність клієнта” — інформаційний продукт з автоматизованої оцінки, що дає уявлення про те, який додатковий обсяг кредиту (позики, позички, товарного кредиту тощо) можна видати компанії, щоб вона у майбутньому мала змогу повністю і в строк повернути його. Інструмент буде корисним для працівників банків, які можуть отримати швидко оцінку масштабу потенціалу компанії з додаткового залучення кредитування; працівників логістичних, дистрибуційних, виробничих підприємств для загального розуміння який максимальний обсяг товарного кредиту можна видати досліджуваній компанії; інвесторам для експрес-оцінювання боргового потенціалу потенційних цілей для інвестицій та моніторингу динаміки боргового тягаря наявних компаній.

Таким чином, базуючись на офіційних джерелах інформації, отриманої із державних реєстрів, у поєднанні з іншими джерелами аналітичних даних, інтегральні скорингові індекси дають змогу в максимально короткий строк оцінити благонадійність, кредитоспроможність, ринкову частку та динаміку зростання компанії у порівнянні з іншими компаніями на ринку, що особливо важливо при імплементації кращих практик KYC (“Know Your Customer”) для формування на підприємствах цілісної системи аналізу благонадійності та попередження ризиків у процесі взаємодії з контрагентами.

Література

1. Офіційний сайт YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/> .
2. Як YouControl створив FinScore. Financial Club. 2017. URL: <https://finclub.net/releases/yak-youcontrol-stvoriv-finscore.html>

УДК 334.722.2 : 336.2 : 657

Коротаев С.Л.,

д.э.н., профессор, партнер аудиторской компании,
ЗАО «АудитКонсульт», Республика Беларусь

ТОВАРИЩЕСТВА СОБСТВЕННИКОВ В БЕАРУСИ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Как показывает практика аудита, в Республике Беларусь имеет место большое количество проблемных вопросов, связанных с ведением учета и